

דחל אימנו

דחל אימנו

עבודה בחגים-התוועדות

מוסי וולף

כיתה ט' ה'תשע"ה

רחל אימנו

רחל אימנו - מאמע רחל, נולדה בשנת ב'קע"א, בפדן ארם, לאביה לבן בן בתואל בן נחור בן תרח.

ילדותה:

לאה ורחל, אחיות היו ובילדותן התייתמו מאמם ואביהם, ולבן גידל אותם. מאחר ולא היו להם אחים שלח לבן אביהם את בתו רחל שהייתה הקטנה מביניהם לרעות את הצאן.

יעקב אבינו:

בארץ כנען חי לו אדם זקן, יצחק שמו נשוי היה הוא לאשה בשם רבקה ולהם שני בנים שם האחד עשיו והשני יעקב. כל יום היה עשיו יוצא לציד ומאכיל את אביו אשר היה מוקירו ומברכו. פעם אחת החליט יעקב בעצת אמו לגנוב מאחיו את ברכת אביו. יעקב התחפש לעשיו אחיו, ואביו שהיה קשה ראיה לא שם לב וברך את יעקב תחת עשיו.

כאשר חזר עשיו מן הציד ושמע כי יעקב גנב את ברכתו במרמה התמלא חמה ורצה להרוג את יעקב, ברח יעקב אל מחוץ לעיר עד שהגיע לפדן ארם שם קווה לפגוש את משפחת אמו ולהתארח אצליהם עד יעבור זעם.

רחל אימנו

על הבאר:

בשעת בין ערביים הגיע יעקב לפדן ארם, במרכזו של שדה ענק עמדו להם שלושה רועי צאן עם עדריהם סביב לבאר מים ועליה אבן ענקית, עומדים ומחכים לשאר רועי הצאן שיבואו, יחד יגללו את האבן מעל פי הבאר, ישקו את צאנם ויחזירו את האבן למקומה עד למחרת וחוזר חלילה.

כעבור כמה דקות ניגש יעקב אל רועי הצאן "ויאמר להם יעקב אחי מאין אתם ויאמרו מחרן (חרן - פדן ארם) אנחנו" [בראשית כט, ד'] שאל אותם יעקב: הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו: ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום והנה רחל בתו באה עם הצאן [בראשית כט, ה'ז']. כאשר ראה יעקב את רחל ואת יופייה, כפי שמעיד עליה המקרא: "ורחל היתה יפת תאר ויפת מראה" [בראשית כט, י"ז] קבל כוחות חדשים ובאצבעו הקטנה גלל את אותה אבן ענקית מעל הבאר והשקה את הצאן. לאחר מכן נשק יעקב לרחל על ראשה ובכה. בכה כי ראה ברוח קודשו כי אין היא עתידה להקבר עמו. ובכה כי בא בידיים ריקניות ולא היה בידו דבר לתתה.

רחל אימנו

לבן הארמי:

כאשר סיפר יעקב לרחל כי הוא בן רבקה אחות לבן אביה, רצה רחל לספר לאביה כי אחיינו בא לעיר לביקור ישר רצו שניהם חזרה אל השדה ולבן נשק ליעקב וחיבק אותו והזמינו אליו הבייתה.

לאחר כחודש ימים בהם התארח יעקב אצל לבן ורעה את הצאן, פנה לבן ליעקב ואמר לו: הרי משפחה אנחנו ואין אני רוצה כי תעבדני חינום, הגידה לי מה היא משכורתך.

ויעקב שאהב את בתו הקטנה, את רחל ענה לו: "אֶעֱבֹדְךָ שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתֶךָ הַקְּטָנָה" [בראשית כט, י"ח] הסכים לבן בשמחה ואמר: "טוב תַּתִּי אֶתְּךָ לְךָ מִתַּתִּי אֶתְּךָ לְאִישׁ אֲחֵר" [בראשית כט, י"ט].

לבן מרמה בחתונה:

שבע שנים עבד יעקב בשביל רחל, והוא אשר הכיר את לבן ידע כי הוא ינסה להערים עליו ולתת לו את לאה במקומה ולכן עשו ביניהם יעקב ורחל סימנים כדי שבלייל כלולותיהם כאשר ישרור החושך ימסרו את הסימנים האחד לשני וכך לא יוכל לבן להערים עליהם.

כאשר הגיע היום המיועד פנה יעקב ללבן ואמר לו הנה מלאו שבע שנות עבודתי, תן נא לי את בתך ואשה אותה לאשה. הזמין לבן את כל אנשי המקום ועשה משתה לכל חבריו אבל אסר על רחל בתו לבוא אל יעקב וצווה על לאה ללכת במקומה...

רחל אימנו

גבורת נפש:

ולאחר כן נחמתי בעצמי וסבלתי את תאותי
ורחמתי על אחותי שלא תצא לחרפה
ולערב חלפו אחותי לבעלי בשבילי ומסרתי
לאחותי כל הסימנין שמסרתי לבעלי כדי
שיהא סבור שהיא רחל ולא עוד אלא
שנכנסתי תחת המטה שהיה שוכב עם
אחותי והיה מדבר עמה והיא שותקת ואני
משיבתו על כל דבר ודבר כדי שלא יכיר
לקול אחותי וגמלתי חסד עמה ולא קנאתי
בה ולא הוצאתיה לחרפה ומה אני שאני
בשר ודם עפר ואפר לא קנאתי לצרה שלי
ולא הוצאתיה לבושה ולחרפה ואתה מלך
חי וקיים רחמן מפני מה קנאת לעבודת
כוכבים שאין בה ממש והגלית בני ונהרגו
בחרב ועשו אויבים במ כרצונם מיד
נתגלגלו רחמיו של הקדוש ברוך הוא ואמר
בשבילך רחל אני מחזיר את ישראל
למקומן הדא הוא דכתיב (ירמיה ל"א) כה
אמר ה' קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים
רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה
כי איננו וכתוב (שם) כה אמר ה' מנעי קולך
מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך
וגו' וכתוב (שם) ויש תקוה לאחריתך נאם ה'
ושבו בנים לגבולם: [מדרש רבה איכה
הקדמה פסקה כ"ד].

כל אותו היום בכתה רחל ולא ידעה
את נפשה מרוב צער, צער על
שנלקח ממנה אהוב לבה, צער על
שאחותה תקבלו במקומה. אך יותר
מכל ריחמה על אחותה לאה, רחל
חשבה על הבושות והצער אשר יהיו
מנת חלקה כאשר יעקב יבקש ממנה
את הסימנים ולא יהיה בידה להשיבו.
רחל לא יכלה לסבול את המחשבה
שאחותה תצטרך לעבור כאלו
בזיונות ובגבורת נפש אדירה קראה
לאחותה ומסרה בידה את הסימנים.
רחל התעלתה מעל עצמה ואותה
גבורה זכורה לפני הקדוש ברוך לעד
וכאשר הוגלו עם ישראל ונהרגו בהם
המונים כמו כל האבות והאמהות
הקדושים לבקש עליהם רחמים ולא
שמע ה' לתפילתם "באותה שעה
קפצה רחל אמנו לפני הקב"ה
ואמרה רבש"ע גלוי לפניך שיעקב
עבדך אהבני אהבה יתירה ועבד
בשבילי לאבא שבע שנים
וכשהשלימו אותן שבע שנים והגיע
זמן נשואי לבעלי יעץ אבי להחליפני
לבעלי בשביל אחותי והוקשה עלי
הדבר עד מאד כי נודעה לי העצה
והודעתי לבעלי ומסרתי לו סימן
שיכיר ביני ובין אחותי כדי שלא יוכל
אבי להחליפני

רחל אימנו

נישואה:

בבוקר קם יעקב אבינו וגילה כי לבן רימה אותו ונתן לו את לאה במקום את רחל. פנה יעקב אל לבן ואמר לו "מה זאת עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני" [בראשית כט, כ"ה] ענה לו לבן: לא מקובל אצלינו לחתן את האחות הצעירה לפני המבוגרת ממנה לכן אם ברצונך עבוד בעבור רחל שבע שנים נוספות והתחתן אף עימה. בלית ברירה הסכים יעקב ועבד אותו שבע שנים נוספות ואז סוף כל סוף קבל את רחל לו לאשה. לבן נתן ליעקב שפחה יחד עם כל אחת מבנותיו, ללאה נתן את זלפה ולרחל נתן בלהה.

"זיאהב גם את רחל מלאה" [בראשית כט, ל'] ראה הקדוש ברוך כי יעקב אוהב את רחל יותר מאשר את לאה, וכדי לחבבה על יעקב נתן לה בנים ורחל נעשתה עקרה. כאשר היו יעקב ומשפחתו על אם הדרך בואכה אפרתה היא בית לחם התקשתה ללדת, המיילדת הרגיעה אותה ואמרה לה כי נולד לה בן, "זיהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימין" [בראשית לה, י"ח]

רחל אימנו

מקום קבורתה:

"זתמת רחל ותקבר בדרך אפרתה הוא בית לחם: ויצב יעקב מצבה על קבורתה הוא מצבת קברת רחל עד היום" [בראשית לה, י"ט - כ].

הוספות:

בי"א בחשוון שנת ב'ר"ז הסתלקה רחל אמנו לעולמה והיא בגיל 36 שנים בלבד.

פירוש השם "רחל" – רַחֵלָה, כבשה. היא נחשבת לאם הבנים, אמם של שבטי ישראל, המוסיפה לדאוג להם גם לאחר החורבן והגלות.

בסיפורי בראשית יש לרחל ולבניה עדיפות על לאה אחותה ובניה. יעקב אוהב אותה יותר, וכדי לזכות בה הוא עובד אצל אביה 14 שנה. אמנם עקרותה של רחל בולטת בניגוד לפריונה של לאה, אך דווקא ליקוי זה רומז על גדולתו העתידית של יוסף, הבן שייולד לה לאחר עקרות ממושכת.

רחל אמנו עברה בחייה ניסיונות רבים בהם היה עליהם להמתין זמן ארוך ולהתמודד עם ציפיות שאינן מתממשות.

בי"א חשוון חל יום השנה לפטירת רחל אימנו, אחת השליחות הראשונות, שוויתרה על הזכות להיקבר ליד אבותיה ובעלה במערת המכפלה, ואשר ממשיכה בשליחותה גם כיום על אם הדרך בואכה בית לחם, בדרכה להוביל את העם היהודי לעבר הגאולה.

דחל אימנו

מקורות:

אתר בית חב"ד

הספרייה הוירטואלית

